

— ne-o mărlucisec, de altfel, de fiecare dată — că, pentru profesiunea lor, documentarea la „sursă”, la „izvoare” este și necesară și importantă.

Interpretarea personajelor-tărani nu este deloc ușoară, când actorul cochetează cu orașul de când se știe. Vorba, gestul, o anume franchețe și ritm în dialog trebuie învățate pe uliță. În bățătura unui gospodar, la primărie. Dar, mai ales în cimp, unde se plămădește, zi de zi, piinea țării. Acolo unde există o singură campanie, pe care pină ieri, alaltăieri, o numeam **bătălia pentru recoltă**, iar acum, în plină concordantă cu realitățile construcției socialiste, în etapa actuală, **nova revoluție agrară**, concept fundamentat de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, concept pe care lumea satului si-l asumă și se străduiește să-l transforme în faptă, în credința izbinzii, a unui trai îmbelșugat.

În calitate de cititor, spectator și „împătimit de scenă”, mi-am făcut o idee despre dramaturgia inspirată de problematica satului de astăzi. Retin, dintr-o listă mai lungă de titluri, **Febre de floarea** de Floria Lovinescu, **Simion cel drept** de I.D. Sirbu, **Comoara din deal** de Corneliu Marcu, **Sursa** de Ion Băiesu, piesele într-un act semnate de Paul Evera, **Dan Tărchilă** și alții. La timpul potrivit, fiecare a avut ecou în public. În teatrul profesionist și de amatori. S-au scris multe comedioare, cu și fără olteni, jucate cu succes, care făceau spectatorul să ridă și atîta tot. Au apărut și piese în care **noul** în calitatea muncii, a relațiilor dintre oameni, dintre știință, tehnică și practică, aduce în fața sălii de spectacol fapte mai apropiate de etapa în care ne aflăm, de ridicare a satului la cotele civilizației contemporane, la înălțimea proiectelor trasate pentru țară de gîndul cutezător al poporului, condus de partidul comunist. **Grădini suspendate (Ultima minune a lumii)** de D. Roman și A. Pop și **Pînă** de I. Bălan reprezintă, firește, un început.

Așteptăm, însă, de la dramaturgia noastră, de la cei care — odată trecuți în manuale sau în monografii — cunosc clasicizarea, ca și de la cei afirmați recent, să considere cu aceeași tensiune a talentului și maturitate artistică dovedite în oglindirea mediului urban, problemele omului care trăiește și muncește la sate drept probleme de prim ordin ale universului inspirației. Să vină și la noi, la Tunari, să meargă pretutindeni în țară, să se documenteze asupra a ceea ce este în stare țărănul de azi, în descoperirea a noi căi „de a vorbi” cu pămîntul, în felul cum știe el să-și păstreze tradițiile, să-și crească urmașii și să nu se simtă

străin de nici una din binefacerile culturii, științei și tehnicii. Așteptăm spectacole în care nu idilismul și aura bucolică să domine existența personajelor, ci statura țărănului-erou, muncitor și iubitor al pămîntului, al vietăților; statura țărănului artist și cărturar. Cîne a citit cartea de interviuri **Vorbesc țărani** de Ilie Purcaru îmi va da dreptate de cîtă bogăție are țara prin țărani săi. Cîne nu a uitat de unde a plecat și unde a ajuns istoria satului nostru îmi va da dreptate să cred în destinul dramaturgiei legate de destinul țărănului, pentru care „noua revoluție agrară” nu este și nu rămîne o vorbă ca oricare.

CONSTANTIN CODRESCU:

Nobila datorie a teatrului

Rolul și obligațiile teatrului în exprimarea pe scenă a temei noii revoluții agrare — această etapă importantă din existența țării noastre, la care participă plenar factorii umani și materiali — sînt cu atît mai pline de responsabilitate, cu cît este vorba de una din laturile cele mai importante ale revoluționării conștiinței, o adevărată școală a caracterelor, aptă să cultive, pe linia celor mai valoroase tradiții, înalte trăsături morale. Neîndoielnic, dramaturgia românească, scena românească își asumă nobila datorie de a crea imagini plastice, încărcate cu spiritul novator, ale acestei revoluții agrare. În ceea ce privește teatrul brăilean, pe scena căruia am avut onoarea să montez piese valoroase din dramaturgia românească și universală, se poate spune că a manifestat o deosebită atracție spre repertoriul actual, mai cu seamă pentru textele inspirate din viața satului de cîmpie, dezvoltîndu-și în acest fel o receptivitate deosebită la tot ceea ce este nou pe plan politic, economic, social și cultural.

Spre pildă, piesa **Pînă** de Ion Bălan este, cred, între puținele piese românești din dramaturgia contemporană care tratează nemijlocit tema noii revoluții agrare, existența — raportată la noile repere — a omului din mediul rural. Sigur că este de dorit să asistăm la un proces mai larg de documentare și scriere a unor noi piese de teatru din viața actuală a satului, din noua realitate a agriculturii, mi-

zind pe zăgrăvirea mutațiilor psihologice, pe realizarea interioară a eroului anonim care este OMUL de la țară, comunistul profund implicat în problematica majoră a politicii statului nostru, a partidului nostru. A sosit momentul ca, pe măsura uriașelor eforturi de ridicare a vieții materiale, a realizărilor din toate domeniile, să ne afirmăm deplin, prin arta dramatică, în calitate de făuritori ai conștiinței revoluționare, teatrul situându-se în felul acesta cuși mai mare vigoare pe linia unei veritabile tribune a artei militante.

Este imperativ ca în dramaturgie să descoperim cit mai curind adevăruri artistice legate nu de țărănul care a fost ieri, ci de muncitorul agricol de azi, implicat dinamic, cu noua sa structură de caracter, în socialism. Scriitorii trebuie să aibă în vedere că eforturile țărănului de a participa atât de viu, de conștient la viața țării sînt de fapt sensuri ale existenței sale, ale existenței întregului nostru popor, acte care ne obligă pe noi, oamenii de teatru — și, implicit, pe dramaturgi — să găsim și, mai cu seamă, să reevaluăm incandescența acestei epoci, incandescența făuritorilor ei, a eroilor, a comunistilor, a participanților la noua revoluție agrară.

Înțelegerea timpului nou, a fenomenelor corelate cu el i-au dat și dau preocupare și izvor de inspirație autorului Ion Bălan în crearea unei atente și viguroase imagini a satului românesc. Primarul desenat de autor nu este altceva decît omul de tip nou, eroul zilelor noastre, comunistul, este eroul faptelor sale și nu numai al vorbelor, crezul său revoluționar, în conștiința colectivității în care trăiește, pentru dînsul înseamnă în primul rînd muncă, iar omul, se știe, este, între cer

și pămînt, singurul stăpîn al faptelor sale, simbolice redade prin cuvîntul PÎINE.

În jurul primarului, al vieții primarului, într-o „zi obișnuită” se trec „apte obișnuite”, cărora el le conferă înalta temperatură a adevărului; el modelează și remodelează conștiințele semenilor săi, în calitatea lui de purtător al noului, și totuși numai și numai cu înaltul gînd al faptei, al noii existențe care, pentru întreaga colectivitate, înseamnă revoluție agrară.

Ca realizator al spectacolului, am avut intenția de a valorifica, într-o imagine scenică adecvată, acest text dramatic, constituind pentru mine, de bună seamă, o preocupare plină de răspundere, dar și de tentații profesionale. Astfel, am simțit nevoia de a aduce pe scenă, alături de oameni, de caractere puternice, elementele esențiale între care oamenii satului nou există, elemente care le dau vigoare, forță. Omul cîmpiei necuprîns, arse de secetă, omul cîmpiei între cer și pămînt, nu este un învins de natură, ci, nestrămutat în speranță dar mai ales în hotărîrea de a învinge prin faptele sale, prin eroismul atât de obișnuit al acestui OM, aplică metode agrotehnice noi, moderne, neuitînd de rosturile naturii. Între cer și pămînt este OMUL, el dă glorie pămîntului care, pe măsura faptei sale, îl răspîndește, el este stăpînul pămîntului, el este făuritorul PÎINII.

Asemenea gestului din final, cînd pămîntului, rodit prin neprecupețitul efort al omului, ploaia îi sporește fertilitatea, am încercat și noi, realizatorii spectacolului Pînda, să obținem un grăunte de adevăr în această incitantă campanie a smulgerii roadelor unui pămînt atât de generos, pămîntul patriei.

CALEIDOSCOP

Desprindem din „Almanahul literar 1987” editat de Asociația scriitorilor din Bu urești cîteva secvențe teatrale: „Cinci minicomedii” de Ion Baieșu și evocarea cu parfum de epocă „Ionii teatrului românesc” de Gaby Mihailescu. Te cîni „Mărilă”

★

Încă un umorist de bună calitate semnează în colecția „Cartea de vacanță” a

Editurii Sport-Turism. Prin intermediul volumului „Test de fidelitate” îl descoperim în această postură pe Toma Biolan, secretarul literar al Teatrului. „A. Davila” din Pitești, pe care îl cunoșteam ca autor al unor piese pentru teatrul de păpuși, eseist, teatrier și poet.

★

Dramaturgul și prozatorul constănțean Eugen Lu-

CALEIDOSCOP

mezianu ne surprinde plăcut în calitate de reporter prin recentul volum de impresii de călătorie „Compuneri libere pe ilustrate” (Editura Sport-Turism). Ochiul atent al jurnalistului consemnează imagini surprinzătoare, cultura omului de litere le încarcă de sensuri nebănuite, iar tonul vioi, susținut de șarje satirice și explozii de autoironie, face lectura antrenantă.